

Splošne vesti.

— Razstava UJU v Beogradu. Ze v 36. številki z dne 1. maja smo objavili v uvodniku vse podrobnosti glede organizacije razstave UJU. Tudi kraljeva banska uprava Dravske banovine je izdala 30. aprila t. l. posebno okrožnico glede te razstave, v kateri poudarja, da pristaja na ta program. — Opozarjamo članstvo, da pripravljajo predmete, ki pridejo v poštev za to razstavo, da jih potem odposljejo sreskim šolskim nadzornikom in ti na poverjeništvu v Ljubljani, ki bo potem vse odbrane predmete odposlalo v Beograd.

— Pravila o polaganju izpita začasne učitelje. § 163. zakona o narodnih šolah predvideva za sedanječasne učitelje gotov izpit, ki ga morajo položiti v predpisanim roku. Sedaj je izdal minister prosvete poseben pravilnik na podlagi katerega morajo položiti vsi začasni učitelji ta izpit do 1. februarja 1931. Pravilnik je v celoti objavljen v »Narodni Prosveti« št. 41 z dne 25. maja.

— 1 dinar (piši en dinar) za Učiteljski pevski zbor. V zadnji številki »Učiteljskega Tovariša« sem čital, da je predlagala tovarišica X. pri društvu Y. naj se v bodoče ne prispeva mesečno 1 dinar za učiteljski pevski zbor. Zaka kaj? V sled strahu, da se ne bi učiteljski pevski zbor povzpelo do one višine, ko bo njegovemu odboru res mogoče kakega dobrega in potrebnega pevca pripočiti pri merodajnih faktorjih, da dobi mesto, ki je prazno, v bližini sedeža pevskega zbora. S tem pa ni rečeno, da absolutno zadostuje, da je član pevskega zbora. Želim samo, da bodo oni, ki imajo odločevati pri namestitvah rade volje upoštevali kot plus članstvo pevskega zbora, če so pri dveh prošilicah pogoji in možnosti enake. Samo to hoče pevski zbor in prav nič več! — Stališče, ki ga je zavzela tovarišica, je pa tako ozkosrčno in nepremišljeno, da ga ne morem drugače krstiti po vsem tem, kar sem opazil in doživel pri 12dnevni pripravi za turneo in na 13dnevni turneji po CSR. Mnogo, mnogo nam še manjka, da dosežemo požrtvovalnost in smisel naših severnih bratov, ki so naravnost razslapni, kadar hočejo afirmirati pred inozemci svoj stan, svojo pesem in svojo domovino. Najvišje osebnosti v Pragi so nam zatrjevale, da je pri njih učiteljstvo največji kulturni faktor, da so učiteljski pevski zbori oni, ki so proslavili svojo domovino po inozemstvu. Res je, da imajo ti zbori razne dobrotnike (Bata) in mnoga velika podjetja, ki jih redno podpirajo, a največji del vseh žrtev nosijo učitelji sami, to so pevci in ostali, ki jih vedno vsestransko podpirajo ter jih ne ovirajo s takimi predlogi kot so mogoči pri nas!!! V dneh turneje je vsa slovenska javnost, posebno pa učiteljstvo, z zadovoljstvom spremljalo triumfalno pot pevskega zbora; a tik po turneji pa naj se podpora čezga dinarčka ukine. Predlog ima poseben značaj, ker izvira iz učiteljskih vrst — od tovarišice!! Lahko bi našel celo vrsto pohval, zahval, naknadnih zagotovil itd., citiral bom samo besede konzula CSR gospoda dr. Resla, ki jih je izpregovoril, ko sem se mu šel zahvalit za naklonjenost in podporo: »Dobil sem že poročila od nas, ki so najlepša! Povsod bi Vas hoteli po gotovi pavzi ponovno slišati. Vaša turneja je velik plus v odnosjih med nami in Vami!« Tako govore in podpirajo akcijo učiteljskega pevskega zbora Čehoslovaki. Zahvale posameznih učiteljskih društev pričajo, da je med učiteljstvom mnogo takih, ki se zavedajo pomena pevskega zbora in ga radi podpirajo. Čudim se le, da je v bližini Ljubljane tak odpor, ki si ga morem razlagati le na ta način, da se boje za svoja službena mesta. Brez skrbi! Dokler imamo med učiteljstvom take, ki jim je mesečno po 1 dinar za učiteljski zbor preveč, se ni bati, da bi se povzpelo zbor na upoštevanja vredno višino!

Drago Supančič.

— »Začarana bukev«. Ivana Albrehta mladinska knjiga izide 1. junija t. l. Vsebuje mladinsko pravljico, več pesmi, par deklaracij in enodejanko »Vesna«, primerno za proslavo Vidovega dne. Cena broš. 7 Din, vez. 12 Din s poštno vred. Naroča se pri izdajatelju: Ivan Albrecht, Vel. Malenca 49, p. Krška vas, P. t. šolskim upravitelstvom toplo priporočamo.

— Vabilo bulgarskega učiteljskega združenja pevskega zboru UJU. Gospodu predsedniku učiteljskega pevskega zbora v Ljubljani! Čitali smo z iskreno in živo radostjo o velikanskem uspehu, ki ga je imel Vaš zbor v CSR in bi bili posebno srečni, ako bi si mogli odtrgati od Vašega dragocenega časa toliko, da posetite Bulgarijo. S čuvstvom bratske radosti bi Vas sprejeli in slišali Vaše krasne slovenske pesmi. Ako se blagovolite odzvati našemu vabilu, ne pozabite, da je najboljši čas za to med 15. junijem in 15. julijem t. l. Čez čas velikih počitnic ne bi morda bilo tako udobno kakor bi želeli. Nadejamo se, da se našemu bratskemu vabilu odzovete in nas ne pozabite obvestiti o Vašem prihodu! — Z bratskimi pozdravi za udruženje bulgarskih učiteljev Sofija — Podpisi.

— Učiteljem, ljubiteljem prirode. V okviru Muzejskega društva za Slovenijo v Ljubljani se je osnovala »Prirodnoznanstvena sekcija«, ki hoče nuditi svojim članom sledeče: 1. Glasnik Prirodnoznanstvene sekcije bo redno izhajal kot poligloto znanstveno glasilo. Člani dobivajo Glasnik svoje sekcije. 2. S široko razpredeno zamenjavo Glasnika — približno 150 znanstvenih časopisov — ustvarja društvo znanstveno biblioteko, ki je članom vedno na razpolago. 3. Vsem na znanstvenem polju aktivnim članom bo sekcija nudila pomoč v pogledu literature, objektov, nasvetov in delovnih prostorov. 4. Vsak prvi petek v mesecu se bodo vršili sestanki sekcije (zaenkrat v eni izmed predavalnic ljubljanske univerze). Pri tej priliki bo članom predložena najnovejša znanstvena literatura, demonstrirali se bodo zanimivi objekti in poizkusi, poročalo se bo o lastnem in tujem delu na raznih poljih prirodnih znanosti. Vljudo vas vabimo v svoj krog. Prihodni sestanek bo v petek, dne 6. junija ob 18. uri — V svrhu priglasitve prilagamo današnji številki prijavnice »Glasnika muzejskega društva«, ki ga priporočamo osobito za učiteljske knjižnice.

— Tovarišicam! Ker so zlasti zunanje tovarišice izrazile željo, da bi se pogostejše sestajale, je odbor »Društva učiteljice« sklenil, da se skliče sestanek na binkoštni torek dne 10. junija 1930. ob 9. uri dopoldne na I. mestni dekljški osnovni šoli (pri sv. Jakobu v Ljubljani). Za slučaj, da terek ni prost, je zborovanje v ponedeljek ob isti uri. Poročala bo tov. Pleškova o nameravani konferenci za kmetsko gospodinjke nadaljevalne tečaje in šole. Pogovorile se bomo pri tej priliki tudi o bodočem delu in o drugih naših težnjah. — Dobrodošle so vse tovarišice, ki se zanimajo za naše delo in ki jim je na srcu lastni napredek in dobrobit.

Odbor.

— Dijaški penzionat UJU sekcije Beograd. Komaj je bil otvoren Dački dom, ki ga je postavil izvršni odbor UJU v Beogradu, že se vršijo priprave za zidavo novega doma. Beograjska sekcija, ki je že delj časa imela namen zidati svoj poseben dom, ki naj bi služil kot konvikt za učiteljske otroke, se je pred kratkim odločila realizirati svoj namen. Pretekli teden je bil posvečen temeljni kamen dijaškemu penzionatu, ki bo poleg Dačkega doma ponoven dokaz delavnosti in stanovske zavednosti beograjskega učiteljstva.

— Razstava mladinske literature v Bukarešti in Rumuniji. 1. junija t. l. bo otvorena razstava mladinske literature v Bukarešti. Na tej razstavi bo zastopana predvsem rumunska mladinska literatura, vendar pa je na tej razstavi določen tudi poseben oddelek za mladinsko literaturo sosednjih držav.

— Tečaja za izobrazbo učiteljstva v rokotvornem pouku. Kr. banska uprava razpisuje tečaja za izobrazbo učiteljstva v rokotvornem pouku. I. Učiteljski tečaj za deška ročna dela v Ljubljani od 7. julija do 3. avgusta 1930. Prošnje morajo dospeti kr. banski upravi po uradni poti najkasneje do 15. junija 1930. — II. Učiteljski tečaj za deška ročna dela v Mariboru od 14. julija do 14. avgusta 1930. Prošnje morajo dospeti kr. banski upravi po uradni poti najkasneje do 20. junija 1930.

— Razpis učiteljskega tečaja za ročna dela v Ljubljani. Kralj. banska uprava Dravske banovine priredi v letošnjih velikih počitnicah od 7. julija do 3. avgusta učiteljski tečaj za ročna dela. V tečaj se bo sprejelo 45 do 50 udeležencev, vodil ga bo po ravnatelju Alojziju Novaku. Tečaj se bo vršil na srednji tehnični šoli v Ljubljani, in sicer: I. Splošni tečaj od 7. do 13. julija obvezen za vse udeležence. Predmeti: gnetenje, izrezovanje iz papirja in osnoda dela iz lepenkarstva. II. Strokovni tečaj za: 1. lepenkarstvo, 2. dela iz lesa in kovine, 3. pletarstvo. — Vsak udeleženec si bo izbral eno izmed strok iz tečaja pod II. Za vse udeležence bo po njihovi želji tudi tečaj za krasne tehnike (z ozirom na zahtevo zakona o narodnih šolah), in sicer: vlaganje v les, imitacija intarzij, slikanje na les, steklo in tkanice, šabloniranje, kovinska plastika i. dr. — 2. Tečaj za naprave lutkovnih gledališč in njegovih oprem. — Udeleženci bodo lahko stanovali proti nizki odškodnini v akademskem kolegiju, hrano pa imeli v uradniški menzi na lastne stroške. — Pouk bo brezplačen, le za nabavo potrebnega materiala plača vsak udeleženec po 200 Din; zato so pa vsi izdelki last tistega, ki jih izdelava. Prispevke za material je plačati ob vstopu v tečaj. — Učiteljice) osnovnih, meščanskih, srednjih šol in učiteljice. ki se žele udeležiti tega tečaja, naj vložijo prošnje, oziroma prijave z navedbo stroke iz strokovnega tečaja pod II. na kr. bansko upravo IV. v Ljubljani do 10. junija 1930. — O sprejemu se bodo dotičniki posebej obvestili. Vsi sprejeti udeleženci se zbere 7. julija ob 8. uri na srednji tehnični šoli v Ljubljani.

— Razpis tečaja za deška ročna dela v Mariboru. Kraljevska banska uprava Dravske banovine priredi v letošnjih velikih počitnicah v času od 14. julija do 14. avgusta učiteljski tečaj za deška ročna dela. V tečaj, ki ga bo vodil ravnatelj Drago Humek in se bo vršil v delavnici deške meščanske šole v Mariboru, bo sprejetih 20 udeležencev. Obsegal bo sledeče panoge ročnega dela: 1. Gnetenje glin in modeliranje v glini, plastilinu, papirni masi itd. v zvezi z vlivanjem v mavcu. 2. Izrezovanje papirja in lepenkarstvo v zvezi z vezanjem knjig. Izdelovanje pisanih papirjev. 3. Obdelovanje lesa z nožem s posebnim ozirom na uporabo protja in kalanega lesa. 4. Obdelovanje lesa z orodjem s posebnim ozirom na mizarstvo in strgarske izdelke. 5. Krasitev lesnega površja z urezovanjem, vlaganjem, barvanjem in politiranjem. Linorez in lesorez. 6. Obdelovanje kovine s posebnim ozirom na spajanje ploščevine. Krasitev kovin. 7. Osnove pletarskega dela. — Vse delo se bo naslanjalo posebno na šolski pouk in na praktično življenje. Med praktično udejstvovanje bodo vpletene predavanja o orodju in gradivu, pa o deškem ročnem delu v zvezi s šolskim poukom. — Ker v času tečaja ni dijaškov v mestu, bo lahko dobiti potrebnih stanovanj. Hrano bodo imeli udeleženci v uradniški menzi na lastne stroške. — Pouk je brezplačen. Za nabavo potrebnega gradiva plača vsak udeleženec ob pričetku tečaja 200 Din, zato so pa vsi izdelki njega last. — Učitelji osnovnih, meščanskih, srednjih šol in učiteljice, ki se želijo udeležiti tega tečaja, naj vložijo prošnje na kralj. bansko upravo odd. IV. v Ljubljani do dne 10. junija 1930. — O sprejemu bodo dotičniki posebej obveščeni. Vsi sprejeti udeleženci se zberejo dne 14. julija v deški meščanski šoli v Mariboru.

— Ustanove vdovam in sirotam državnih nameščencev. Hranilni in posojilni konzorcij — kreditna zadruga državnih uslužbencev s sedežem v Ljubljani, razpisuje za leto 1930. iz sklada Ivana Rostana 15 ustanov po 300 Din za najbednejše vdove in sirote po državnih nameščencih. Prosilke naj pošljemo priloge od župniškega ali občinskega urada potrjeno dokazilo, da so res ubožne ali pa vsled bolezni in onemoglosti nesposobne za pridobivanje. Prošnje naj se pošljejo na upravni odbor konzorcija do 15. junija 1930.

— Zahvala. Posojilnica v Logatcu je naklonila Učiteljskemu domu v Ljubljani 250 Din. Za dar se ji najiskreneje zahvaljuje v imenu doma Jos. Kobal, blagajnik.

— Preskrbo prenočišč v hotelih ali privatnih stanovanjih za izvenljubljanske obiskovalce ljubljanskega jubilejnega velesenjja od dne 29. maja do 9. junija, bo prevzel tudi letos Stanovanjski urad velesenjja, ki bo posloval na glavnem kolodvoru neprestano noč in dan. Posebna komisija Stanovanjskega urada bo pregledala vse prijavljene sobe, tako, da bodo obiskovalci dobro in poceni preskrbljeni s čistimi in udobnimi prenočišči.

— Pedagoška centrala v Mariboru. V soboto 17. maja se je vršila seja širjega odbora. Prva točka dnevnega reda je bila predavanje oblastnega šolskega nadzornika v pok. g. M. Senkoviča: Poizkus združitve glavnih ciljev nove šole. Predavatelj je v lepo zasnovani razpravi s stališča današnjih razmer in izvedljivosti preciziral smotne nove šole, pobijajoč trditve, da nova šola nima jasnih ciljev. Dotaknil se je tudi vprašanja »importa« tujih pedagoških idej ter ciljev nacionalne vzgoje. Predavanje, ki mu je sledila živahna debata, se na splošno željo objavi v »Popotniku«. — V naslednji točki se je obravnavala program dela za bodoče poslovno leto. Sprejet je bil sklep, da se to leto posveti notranjemu delu, in sicer na ta način, da se sodelavci, ki so bili doslej vsi za vse, lotijo ožjih področij pedagogike.

— Pedagoška centrala v Mariboru. Vabilo na sodelovanje. V zmyslu sklepa širjega odbora vabimo tovariše in tovarišice, da se javijo za sodelovanje pri študiju posameznih panog pedagogike. Področja bi bila sledeča: učiteljska izobrazba, zunanja organizacija šolstva, šolska higijena, pedagoška psihologija, elementarni razred, srednja stopnja, višja stopnja, strnjene pouk, filozofija posameznih predmetov itd. V knjižnici Pedagoške centrala so na razpolago za to potrebne knjige, ki se bodo pri tem delu lahko tudi strokovno ocenile. Na podlagi teh ocen bo sestavljen nov katalog knjig s kratko navedbo kvalitete. Interesente vljudo vabimo, da se prijavijo in navedejo področje, ki jih zanima.

— Šolska vodstva pozor! Letošnji ljubljanski jubilejni velesenj se vrši od 29. maja do 9. junija in pada torej še v šolsko leto. Šolska vodstva, posebno ona na deželi, naproša uprava ljubljanskega velesenjja, da naj svoje majske izlete uredi tako, da si bo mladina v zvezi z izletom zamogla ogledati tudi velesenj. Na velesenju bo zbrano vse kar zamore zanimati tudi mladino in dvigati njen narodni ponos. Kajti večina razstavljeneh predmetov je ustvarila slovenska roka in slovenski um. Razlaga pod vodstvom strokovnega učiteljstva bo mladini v največjo korist. Za učence vseh šol velja znižana vstopnina po 3 Din, spremljajoče g. učiteljstvo je vstopnine prost.

— Nabava radioaparata. Kraljevska banska uprava Dravske banovine je izdala navedeno okrožnico: Da se omogoči točna evidenca in določi obseg narodno prosvetnega dela, ki ga ministrstvo prosvete želi organizirati po beograjski radio-postaji, je ministrstvo prosvete z aktom P. br. 13.642 dne 30. aprila t. l. izdalo odredbo, po kateri je poročati, kaj se je v stvari že ukrenilo. — Zaradi tega odreja kraljevska banska uprava, da načelstva čimprej poročajo semkaj, koliko šol ali drugih javnih uradov ima že svoj radio, ki je dostopen tudi občinstvu,

Najboljše in najcenejše
OLJE zoper prah
kakor tudi
ŠOLSKE GOBE
nudi
ORIENT, D. Z. O. Z.
LJUBLJANA, Dunajska cesta 14

koliko in katere šolske občine so na tukajšnje okrožnico št. 10.576 z dne 16. aprila 1930. pripravljene nabaviti svojim šolam radioaparate ter kaj ukreniti, da bi akcija čim boljše uspela.

— Šolska mladina ima za obisk letošnjega jubilejnega velesenjja znižano vstopnino po 3 Din za učence oziroma učenca, ako je obisk skupen pod vodstvom gg. učiteljstva, na kar opozarjamo šolska vodstva. Dan obiska poljuben.

— Interesantno je opazovati, kako napreduje naše ljudstvo tudi v obučalstvu. — Vedno več ljudi vidimo hoditi po gumih podpetnikih, vedno bolj se širi ta predmet pri nas. Reči moramo: to je modro in pametno. Palma podpetnik ne le da vzdrži več kot usnje, ampak tudi hoja je mirna in prožna; varuje telo in drage čevlje. Palma je celo ceneje kot usnje. — Upamo, da bo vsak, ki drži na svojo zunanost, nosil Palma podpetnike.

— Solstvo na Kitajskem. Grupa učenjakov iz Severne Amerike se je napotila v Kina, da prouči tamošnje socialno-kulturne razmere. — Poročilo, ki ga je ta grupa poslala, ja tako, da ga na zapadu sploh ne moremo razumeti... Na 10.000 prebivalcev pride po en zdravnik. Z učiteljstvom je nekoliko boljše. Na 8500 prebivalcev pride en učitelj.

— Mladinska literatura na Japonskem. V nobeni drugi državi menda ni tako razširjena mladinska literatura kot na Japonskem. Ta država se po pravici ponaša v tem oziru s svetovnim rekordom. — Skoro vsaka družina je naročena na več ali vsaj na en mladinski list. — Samo v Tokiju izhajajo dvajset mladinskih listov, od katerih izhajajo nekateri v 200.000 izvodih. — Nekateri mladinski časopisi izhajajo mesečno na 300 straneh izbornega tiska, ki je spopolnjen z najlepšimi ilustracijami.

— Ferijski tečaj za učitelje(ice) u Krku. Čast nam je obavijestiti nastavnike(ce) u cijeloj državi, da se prijave za tečaj škole rada u Krku više ne primaju, jer je broj slušaoca popunjen. Prijave za tečaj u Zagrebu primaju se i dalje, jer još ima raspoloživih mjesta. — Oblasni Odbor Podmlatka Crvenoga Krsta u Zagrebu.

— Vzgoja učiteljskega naraščaja v Ameriki. (U. S. A.) Smoter američanskih reformatorjev je, obvarovati učiteljski naraščaj tradicionalnih šablon poučevanja in ustvariti iz njega to, kar ustvarja osnovna šola iz otroka: samostojna in veselo ustvarjajoča bitja. Nova učiteljska vzbujajo zanimanje in razumevanje za telesni in duševni razvoj otroka in stremenje po psihološko pravih vzgojnih in učnih metodah. — Zadnje leto študija je posvečeno praksi. Naraščajniki živijo z učenci v razredu, na igrišču, v delavnici, na vrtu in na ekskurziji. Na razpolago so jim vedno najnovejše knjige in revije. Vsak dijak ima poleg tega še dva svetovalca: vadniškega učitelja, pri katerem praktično, in profesorja pedagogika. Imajo tudi skupne konference dijakov, kjer medsebojno izmenjajo pridobljene izkušnje. — Dijaki mnogo več izprašujejo, nego po prejšnjem sistemu, prostovoljno več delajo kot poprej, čitajo več, čutijo več samoodgovornosti in imajo več lastne iniciative, pa mnogo več srca za otroke. Srečnejši so in zadovoljnejši. Vesele se poučevanja, za kar jim daje dnevno občevanje z mladino mnogo pobude. — Marsikaj preživete so črtali iz starih učnih načrtov, a niso črtali ničesar, kar ima življensko in praktično vrednost. Znanje ni tako natrpano ali je strokovno mnogo bolj poglobljeno. Dijaki posvečajo duševni in telesni higieni otroka ter zakonom rasti in učenja mnogo več pozornosti kot oni, ki so izšli iz starih tečajev. Zdravje mladine jim je vredno več nego vsa učenost. Zato ne preobremenjujejo otrok, marveč jih obdajajo s toplo ljubeznijo. — Meš. S.

— Odtegotanje za Zvezo nabavljajnih zadrug. Ker je naša Zveza državnih nameščencev v Ljubljani v zadnjem času prejela več dopisov, v katerih organizirani državni uslužbenci prosijo za posredovanje v vprašanju ustanovitve odtegljajev za Zvezo nabavljajnih zadrug, je naša Zveza dne 14. maja naslovila v tem predmetu posebno vlogo na obči oddelek finančnega ministrstva. V njej prosí, naj bi finančno ministrstvo posredovalo, da se slično kakor za uslužbenstvo pravosodnega resora, izda odločba o ukinitvi odtegljajev tudi za vsa ostala ministrstva in za vse državne upokojence. — »Naš Gl.«

— Draginske doklade častnikov in vojaških uradnikov. Proglašen je zakon s katerim se priznavajo častnikom, vojaškim uradnikom, podčastnikom in gojencem vojnih akademij osebne in družinske draginske doklade ter stanarina po odločbah ministrskega sveta od 24. januarja 1924, D. R. št. 7500, od 28. februarja 1924, D. R. št. 21.800 in od 23. januarja 1926, D. R. št. 99.000. Obenem pooblašča zakon ministrskega predsednika, da more te draginske doklade, na predlog finančnega ministrstva zvišati, znižati ali sploh ukiniti. — »Naš Gl.«

Oblike kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

DRAGO GORUP & Co.
LJUBLJANA
MIKLOSICEVA CESTA 14/II.
Izdelava in prodaja
damske in moške
konfekcije. — Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno